

KATOWICE
GMACH GŁÓWNY AKADEMII EKONOMICZNEJ
ul. 1 Maja 50
WNĘTRZA Z WYSTROJEM ARCHITEKTONICZNYM
ELEWACJA

BADANIA STRATYGRAFICZNE
RAMOWY PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH PRZY ZABYTKOWYCH
ELEMENTACH WYSTROJU

Opracował ZESPÓŁ KONSERWATORSKI
mgr Dorota Wandrychowska
mgr Cezary Wandrychowski

2010

1. KARTA TYTUŁOWA

A. DANE DOTYCZĄCE OBIEKTU:

**AKADEMIA EKONOMICZNA W KATOWICACH; GMACH GŁÓWNY
WNĘTRZA Z WYSTROJEM ARCHITEKTONICZNYM; ELEWACJA**

* Wystrój wnętrz- tynk wapienny, detal architektoniczny gipsowy, boazerie płytowe

* elewacja - okładzina silikatowa; rzeźby ornamenty, detal - wykonane z silikatu,
dziedziniec wewnętrzny - okładzina z jasnej cegły glazurowanej

B. DANE DOTYCZĄCE OPRACOWANIA

-Wykonawca opracowania – zespół konserwatorski

konserwator detalu architektonicznego – mgr Dorota Wandrychowska,

konserwator malarstwa i rzeźby polichromowanej – mgr Cezary Wandrychowski

Wrocław, ul. M. Konopnickiej 9d tel. (071) 325 32 40

ilość stron – 23

ilość fotografii - 74

Niniejsze opracowanie podlega ochronie praw autorskich.

2. WSTĘP

2.1. *Przedmiot opracowania*

Przedmiotem niniejszego opracowania jest elewacja zewnętrzna, świetlik oraz wnętrza z wystrojem architektonicznym budynku gmachu głównego Akademii Ekonomicznej w Katowicach, ul. 1 Maja 50

2.2. *Cel i zakres opracowania*

Celem niniejszego opracowania jest wykonanie badań stratygraficznych, ustalenie ewentualnej obecności pierwotnej kolorystyki, budowy technicznej i stanu zachowania oryginalnego wystroju oraz opracowanie ramowego programu prac konserwatorskich w oparciu o analizę stanu zachowania

2.3. *Podstawa opracowania*

Podstawą niniejszego opracowania są oględziny i badania wykonane in situ

3. OPIS

Rektorat mieści się w gmachu, który został wybudowany w latach 1911-1912. Zaprojektowany przez berlińskiego architekta Arnolda Hartmanna budynek służył początkowo władzom gminy Bogucice-Zawodzie (dwie połączone na początku XX wieku osady były znacznie starsze niż pobliskie Katowice). Ratusz powstał zaledwie w 10 miesięcy. Budowę tego obiektu sfinansowali m.in. właściciele bogucickich zakładów przemysłowych, katowicka Spółka Akcyjna dla Górnictwa i Hutnictwa a także podatnicy robotniczych Bogucic i Zawodzia. Za ich pieniądze, wybudowano niewątpliwie jeden z najbardziej reprezentacyjnych budynków ratuszowych i najokazalszych budynków w okolicy.

Ostatni poważny remont budynek gmach przy ul. 1 Maja przeszedł w 1977 roku.

4. WNĘTRZA Z WYSTROJEM ARCHITEKTONICZNYM

4.1. HOL WEJŚCIOWY

4.1.1. OPIS

Westybul ma kształt wydłużonego prostokąta, mieści w sobie schody na półpiętro, ściany dekorowane kaneluowanymi pilastrami o prostokątnym rzucie, które dźwigają obniżoną fasetę - belkowanie z ozdobnym profilowaniem. Dołem cokół wykonany, tak jak i schody z granitu

4.1.2. BADANIA STRATYGRAFICZNE WRAZ Z ANALIZĄ -

Tab. 1 – ściana, powierzchnia gładka (próba na ścianie po lewej stronie)

Lp	Warstwa chronologiczna	Określenie warstwy	Uwagi
1	V	obecnie eksponowany kolor zieleni	warstwa wtórna
2	IV	jasna zieleń	warstwa wtórna
3	III	warstwa malarska jasnoszary	warstwa wtórna
4	II	warstwa malarska żółty	warstwa wtórna
5	I	warstwa malarska, podobna do: według wzornika Caparol 3D- Curry 10	kolor leżący bezpośrednio na tynku
6	I	tynk	
7	I	Mur ceglany	

Tab. 2 – ściana, pilastry (próba pilaster 2 i 3 po lewej stronie)

Lp	Warstwa chronologiczna	Określenie warstwy	Uwagi
1	V	obecnie eksponowany kolor zieleni	warstwa wtórna
2	IV	jasna zieleń	warstwa wtórna
3	III	warstwa malarska jasnoszary	warstwa wtórna
4	II	brud	warstwa wtórna
5	I	warstwa malarska, podobna do: według wzornika Caparol 3D- Curry 20	kolor leżący bezpośrednio na tynku
6	I	gips	

Tab. 3 – partia cokołowa

Lp	Warstwa chronologiczna	Określenie warstwy	Uwagi
1	IV	warstwa malarska olejna	warstwa wtórna
2	III	warstwa malarska olejna	warstwa wtórna
3	II	brud	warstwa wtórna
4	I	granit	

Tab. 4 – sufit (próba na poziomie parteru)

Lp	Warstwa chronologiczna	Określenie warstwy	Uwagi
1	V	obecnie eksponowany kolor zieleni	warstwa wtórna
2	IV	jasna zieleń	warstwa wtórna
3	III	warstwa malarska jasnoszary	warstwa wtórna
4	II	brud	warstwa wtórna
5	I	warstwa malarska, podobna do: według wzornika Caparol 3D- Curry 25- Curry 30	kolor leżący bezpośrednio na tynku
6	I	podłoże	

Wnioski:

Pomieszczenie wielokrotnie remontowane. Znaleziono warstwy malarskie leżące bezpośrednio na podłożu nawiązując do stonowanej kolorystyki elewacji.. W partii cokołu oryginalna okładzina granitowa została wtórnie pomalowana farbą olejną, która przykryła kamień oraz gradzinę na powierzchni.

4.1.3.TECHNIKA WYKONANIA

Wnętrze tynkowane tynkiem piaskowo-wapiennym, nie posiada gładzi gipsowej, ani tynku zacieranego i filcowanego, architektoniczny detal wykonany z gipsu, w partii cokołu okładzina granitowa, gradzinowana po kamieniarsku.

4.1. 4. STAN ZACHOWANIA

Pomieszczenie było poddawane wielokrotnie gruntownemu remontowi, co spowodowało utratę oryginalnego wyglądu i kolorystyki Oryginalne dekoracje pokryte są warstwami farb – emulsyjnych i warstwami brudu. Powłoki malatury pokrywają powierzchnię zwartym, wielowarstwowym płaszczem, zacierając modelunek detalu oraz oryginalny tynk. oryginalna okładzina z granitu w partii cokołu pokryta jest wtórnie kilkoma warstwami farby olejnej

Stwierdzono nieduże braki dekoracji oraz uszkodzenia i ubytki. Pod nawarstwieniami farb gips jest kruchy. Obecność emulsyjnych powłok oddziałuje bardzo niekorzystnie na gipsowe podłoże – spowodowała jego uszczelnienie powierzchni, zakłócenie dyfuzji gazów i wilgoci. Co jest szczególnie istotne we wnętrzu mającym kontakt z zewnętrznymi warunkami atmosferycznymi poprzez bramę wejściową.

Stan techniczny większości tynków jest dobry. W trakcie eksploatacji powstały zniszczenia, spowodowane powstaniem zabrudzeń na powierzchni oraz uszkodzeniami mechanicznymi sztukaterii i powierzchni gładkich. Na podeście schodów wtórna okładzina ceramiczna wykonana współcześnie.

KORYTARZ NA PARTERZE I PIERWSZYM PIĘTRZE

4.2.1. OPIS

Korytarz na parterze i pierwszym piętrze w części głównej klatki schodowej jest dekorowany na ścianach płaskimi, gładkimi pilastrami dźwigającymi belkowanie-fasetę. Wnętrza tych reprezentacyjnych korytarzy wydzielone od pozostałych ciągów komunikacyjnych przez kolumny akcentujące arkadą przejście do dalszych części budynku. Prestiż wewnątrz podkreślony również poprzez sufit pokryty kasetonami, tworzącymi geometryczną, trójwymiarową dekorację.

4.2.2 BADANIA STRATYGRAFICZNE WRAZ Z ANALIZĄ -

Tab. 1 – ściana, powierzchnia gładka (próba: ściana po prawej stronie drzwi wejściowych naprzeciw klatki schodowej na parterze oraz na 2 piętrze próby po obu stronach drzwi wejściowych do Sali Senatu)

Lp	Warstwa chronologiczna	Określenie warstwy	Uwagi
1	V	obecnie ekspozowany kolor zieleni	warstwa wtórna
2	IV	jasna zieleń warstwa malarska	warstwa wtórna
3	III	warstwa malarska	warstwa wtórna
4	II	zacierka tynkarska z dodatkiem cementu	warstwa wtórna
5	I	warstwa malarska, podobna do: według wzornika Caparol 3D-Amber 70 lub 75	kolor leżący bezpośrednio na tynku
6	I	tynk	
7	I	Mur ceglany	

Tab. 2 – ściana - pilastry (próba: ściana po prawej stronie drzwi wejściowych naprzeciw klatki schodowej na parterze oraz na 2 piętrze próby na pilastrach po obu stronach drzwi wejściowych do Sali Senatu)

Lp	Warstwa chronologiczna	Określenie warstwy	Uwagi
1	V	obecnie ekspozowany kolor	warstwa wtórna
2	IV	warstwa malarska	warstwa wtórna
3	III	warstwa malarska	warstwa wtórna
4	II	brud	warstwa wtórna
5	I	warstwa malarska, podobna do: według wzornika Caparol 3D-Siena 25	kolor leżący bezpośrednio na tynku
6	I	gips	

Tab. 3 – kolumny (wykonano badania na każdej kolumnie na wysokości 1m oraz 1,5m)

Lp	Warstwa chronol.	Określenie warstwy	Uwagi
1	V	obecnie ekspozowany kolor	warstwa wtórna
2	IV	warstwa malarska	warstwa wtórna
3	III	warstwa malarska olejna	warstwa wtórna
4	II	brud	warstwa wtórna
5	I	warstwa malarska, podobna do: według wzornika Caparol 3D-Siena 25	kolor leżący bezpośrednio na tynku
6	I	gips	
7	I	tynk wapienny	

Tab. 4 – sufit kasetony listry profilowane (próby wykonano na poziomie parteru i pierwszego piętra)

Lp	Warstwa chronologiczna	Określenie warstwy	Uwagi
1	V	obecnie eksponowany kolor zieleni	warstwa wtórna
2	IV	warstwa malarska	warstwa wtórna
3	III	warstwa malarska	warstwa wtórna
4	II	brud	warstwa wtórna
5	I	warstwa malarska, podobna do: według wzornika Caparol 3D- Curry 25- Curry 30	kolor leżący bezpośrednio na tynku
6	I	gips	

Tab. 5 – sufit kasetony - tło (próby wykonano na poziomie parteru i pierwszego piętra)

Lp	Warstwa chronologiczna	Określenie warstwy	Uwagi
1	V	obecnie eksponowany kolor zieleni	warstwa wtórna
2	IV	warstwa malarska	warstwa wtórna
3	III	warstwa malarska	warstwa wtórna
4	II	brud	warstwa wtórna
5	I	warstwa malarska, podobna do: według wzornika Caparol 3D- Citrus 30	kolor leżący bezpośrednio na tynku
6	I	podłoże	

Wnioski:

Pomieszczenia wielokrotnie remontowane, znaleziono warstwę malarską leżącą bezpośrednio na ścianach, jest to dość ciemny, nasyczony ugier.

4.2.3. TECHNIKA WYKONANIA

Wnętrze tynkowane tynkiem piaskowo-wapiennym, nie posiada gładzi gipsowej, ani tynku zacieranego i filcowanego, architektoniczny detal wykonany z gipsu

4.2. 3. STAN ZACHOWANIA

Korytarze były poddawane wielokrotnie gruntownemu remontowi, co spowodowało utratę oryginalnego wyglądu i kolorystyki. Oryginalne dekoracje pokryte są warstwami farb – emulsyjnych, olejnych i warstwami brudu. Powłoki malatury pokrywają powierzchnię zwartym, wielowarstwowym płaszczem, zacierając modelunek detalu oraz oryginalny tynk. W trakcie eksploatacji powstały zniszczenia, spowodowane powstaniem zabrudzeń na powierzchni oraz uszkodzeniami mechanicznymi sztukaterii i powierzchni gładkich.

4.2. KLATKA SCHODOWA

4.3.1.

Ściany pokryte płytową boazerią wykonaną z płycin okleinowanych, listwowych na łączeniach ornamentową listewką. Ujętymi w konstrukcję płycinową. Podniebie schodów pokryte drewnianą okładziną okleinowaną i profilowanych listew w formie płaskich kasetonów.

BADANIA STRATYGRAFICZNE WRAZ Z ANALIZĄ -

Tab.1 – okładzina drewniana ścian

Lp	Warstwa chronologiczna	Określenie warstwy	Uwagi
1	IV	lakier z połyskiem	
2	III	warstwa malarska obecnie ekspozycyjna	
3	II	grunt olejny w kolorze białym	
4	I	bejca ciemny orzech	
5	I	sklejka okleinowana	

Tab.2 – balustrada - tralki, pochwyt strefa cokołowa

Lp	Warstwa chronologiczna	Określenie warstwy	Uwagi
1	IV	lakier z połyskiem	
2	III	warstwa malarska obecnie ekspozycyjna	
3	II	grunt olejny w kolorze białym	
4	I	bejca ciemny orzech	
5	I	dębina	

Wnioski:

Pomieszczenie remontowane, co zniszczyło jego oryginalny wygląd. Znalezione warstwę malarską leżącą bezpośrednio na podłożu drewnianym, jest to dość ciemny ciepły brąz nałożony w formie bejcy. Obecnie ekspozycyjny wystrój jest wtórny, gdyż pierwotnie nie było rozgraniczenia kolorystycznego na konstrukcję ramową (ciemną) i płyciny (jasne).

4.3.2. TECHNIKA WYKONANIA

Schody mają dębowe balustrady, boazerie wykonane są ze sklejki okleinowanej pokrytej ciemnobrązową bejcą

4.3. 3. STAN ZACHOWANIA

Boazerie są pokryte wtórnie warstwą gruntu i imitacją mazerunku. Olejny grunt nałożony jest bardzo niestarannie, obserwuje się zacieki, zgrubienia i nierówności, na tak nieprofesjonalnie wykonanym podłożu ekspozycyjny jest mazerunek oraz lakier bezbarwny z silnym połyskiem. Obserwuje się uszkodzenia mechaniczne na płycinach boazerii, ubytki płycin. Okleina odspaja się miejscami od podłoża prawdopodobnie na skutek działania wilgoci. Balustrada pokryta jest wtórnymi warstwami farb olejnych zasłaniającymi oryginalną, bejcowaną na ciemno powierzchnię.

SALA SENATU

4.4.1.OPIS

Sala obrad senatu znajduje się na drugim piętrze, wejście prowadzi prosto z głównej części klatki schodowej. Pomieszczenie jest dekorowane na ścianach płaskimi, kanelowanymi pilastrami dźwigającymi gzyms pod sufitem. Sufit pokryty kasetonami, tworzącymi geometryczną, trójwymiarową dekorację. W oknach współczesne witraże

4.4.2. BADANIA STRATYGRAFICZNE WRAZ Z ANALIZĄ -

Wykonano badania sondażowe na ścianach i suficie w poszukiwaniu oryginalnych warstw malarskich.

Tab. 1 – ściana, powierzchnia gładka (próba na ścianie wejściowej po lewej stronie oraz ścianach naprzeciwległych)

Lp	Warstwa chronologiczna	Określenie warstwy	Uwagi
1	V	obecnie eksponowany kolor zieleni	warstwa wtórna
2	IV	warstwa malarska	warstwa wtórna
3	III	warstwa malarska	warstwa wtórna
4	II	zacierka tynkarska z dodatkiem cementu	warstwa wtórna
5	I	warstwa malarska, podobna do: według wzornika Caparol 3D-Amber 70 lub 75	kolor leżący bezpośrednio na tynku
6	I	tynk	
7	I	Mur ceglany	

Tab. 2 – ściana - pilastry (próba na pilastrach ściany wejściowej po lewej stronie oraz ścianach naprzeciwległych)

Lp	Warstwa chronologiczna	Określenie warstwy	Uwagi
1	V	obecnie eksponowany kolor	warstwa wtórna
2	IV	warstwa malarska	warstwa wtórna
3	III	warstwa malarska	warstwa wtórna
4	II	brud	warstwa wtórna
5	I	warstwa malarska, podobna do: Siena 25według wzornika Caparol 3D	kolor leżący bezpośrednio na tynku
6	I	gips	

Tab. 3 – sufit listwy profilowane (próby wykonano w wielu miejscach na listwach sufitowych)

Lp	Warstwa chronologiczna	Określenie warstwy	Uwagi
1	II	biały	bardzo zwarta warstwa emulsyjna
2	I	kremowy	bardzo zwarta warstwa emulsyjna
3	I	podłoże gipsowe	

Tab. 4 – sufit kasetony - tło (próby wykonano w wielu miejscach na kasetonach sufitowych)

Lp	Warstwa chronologiczna	Określenie warstwy	Uwagi
1	II	biały	bardzo zwarta warstwa emulsyjna
2	I	kremowy	bardzo zwarta warstwa emulsyjna
3	I	podłoże gipsowe	w sufit wmontowany jest system wentylacyjny wykonany w trakcie ostatniego remontu w latach 70

Tab. 5 – listwa gzymsowa profilowana cokołowa

Lp	Warstwa chronologiczna	Określenie warstwy	Uwagi
1	VI	obecnie ekspozowana warstwa	farba akrylowa
2	V	jasna zieleń	farba olejna
3	IV	zieleń szmaragdowa	farba olejna
4	III	cimny grafit	farba olejna
5	II	ugier	farba olejna
6	II	grunt	spoiwo tłuste
7	I	brązowa bejca w kolorze orzecha	
8	I	dąb	

Tab. 6 cokół drewniany

Lp	Warstwa chronologiczna	Określenie warstwy	Uwagi
1	V	obecnie ekspozowana warstwa	farba akrylowa
2	IV	zieleń szmaragdowa	farba olejna
3	III	ciemny grafit	farba olejna
4	III	grunt w cienkiej warstwie	spoiwo tłuste
5	III	sklejka	cienkie płyciny montowane do ściany

Tab. 7 – ażurowe osłony kaloryferów

Lp	Warstwa chronologiczna	Określenie warstwy	Uwagi
1	VI	obecnie ekspozowana warstwa	farba akrylowa
2	V	jasna zieleń	farba olejna
3	IV	zieleń szmaragdowa	farba olejna
4	III	cimny grafit	farba olejna
5	II	ugier	farba olejna
6	II	grunt	spoiwo tłuste
7	I	brązowa bejca w kolorze orzecha	
8	I	dąb	

Wnioski:

- * Pomieszczenie wielokrotnie remontowane, znaleziono warstwę malarską na ścianach leżącą bezpośrednio na tynku, jest to dość ciemny, nasycony ugier, pilastry stanowią jasny akcent kompozycji.
- * Dekoracja na suficie została jest wykonana współcześnie w trakcie montowania systemu wentylacyjnego i prawdopodobnie stanowi replikę oryginału, niestety nie można określić oryginalnej kolorystyki sufitu. Obecnie obiekt pomalowany jest na biało.
- * w sali znajduje się drewniany cokół, który wykonany jest z dębowego profilowanego gzymsu oraz płycin wykonanych ze sklejki. Stratygrafia wykazała, że płyciny zostały zamontowane później w stosunku do dębowego gzymsu, możliwe iż oryginalne płyciny uległy zniszczeniu i zostały wymienione. Osłony kaloryferów pierwotne, wykonane w czasie wykonania gzymsu cokołowego.

4.4.2. TECHNIKA WYKONANIA

Wnętrze tynkowane tynkiem piaskowo-wapiennym, nie posiada gładzi gipsowej, architektoniczny detal wykonany z gipsu

4.4.3. STAN ZACHOWANIA

Sala poddana była wielokrotnie kompleksowym remontom, w czasie których zmieniono drastycznie oryginalny wygląd. Stan techniczny większości tynków jest dobry. Nałożono jednak wiele warstw farby o bardzo wysokich parametrach wytrzymałości fizykomechanicznej. Tworzą one zwartą twardą jednolitą powłokę. Podczas remontów nie przykładano wagi do starannego wykończenia powierzchni, która jest nierówna, często kontur jest zatarty, malatura nałożona niestarannie. Rodzaj farby spowodował przesycenie struktury mineralnego podłoża spoiwem. Szczególnie jest to rażące przy profilowaniach i ornamentach listew i profili, gdzie mają one nierówną, obłą powierzchnię, kontur nie trzyma formy, jest płynny, krzywy. Oryginalny wystrój tym sposobem uległ znacznemu zniszczeniu. Większość ubytków została uzupełniona bardzo niestarannie, bez dbałości o oryginał. Forma uzupełnień jest uproszczona brakuje głębi modelunku.

W dolnych partiach sali nastąpiły zniszczenia wynikające z eksploatacji obiektu – drobne ubytki, wyluszczenia i przetarcia farby, uszkodzenia krawędzi.

4.4. RAMOWY PROGRAM PRAC WE WNĘTRZCH

4.4.1. HOL WEJŚCIOWY

1. Ornament gipsowy

- usunąć nawarstwienia farb i brudu metodą mechaniczną i fizykochemiczną na drodze spalania wtórnych warstw farby
- Wykonać uzupełnienia drobnych ubytków in situ przy pomocy gipsu
- uzupełnić brakujący lub zniszczony detal sztukatorski przy pomocy gipsu ceramicznego
- zaimpregnować podłoże gruntem głębokopenetrującym rozpuszczalnikowym ograniczającym chłonność wilgoci przez gips
- Wykonać malowanie według zatwierdzonej kolorystyki przy użyciu farb silikonowych, które zabezpieczą powierzchnię przed wpływami wilgoci pochodzącej z zewnątrz zgodnie z rygorami technologicznymi (nie stosować farb silikatowych)

2. Powierzchnie gładkie tynkowe

- usunąć nawarstwienia farb metodą mechaniczną i fizykochemiczną na drodze spulchniania wtórnych warstw farby. Należy zwrócić szczególną uwagę na powierzchnię, którą należy dokładnie opracować usuwając wszelkie nierówności, zgrubienia, zalania farbą i wgłębienia
- Wykonać uzupełnienia drobnych ubytków zaprawy wapienno-piaskowej z dodatkiem akrylu
- zaimpregnować podłoże gruntem
- Wykonać malowanie według zatwierdzonej kolorystyki przy użyciu farb silikonowych, które zabezpieczą powierzchnię przed wpływami wilgoci pochodzącej z zewnątrz zgodnie z rygorami technologicznymi

3. granitowy cokół

- usunąć nawarstwienia farb metodą mechaniczną i fizykochemiczną na drodze spulchniania wtórnych warstw farby stosować preparaty spulchniające i dmuchawy z gorącym powietrzem
- oczyścić powierzchnię przy pomocy szczotek mosiężnych i z włosiem szklanym, nie nakładać wosków zabezpieczających

Kolor i odcień farby musi być zatwierdzony przez nadzór autorski po wykonaniu reprezentatywnych prób na obiekcie

3.4.2. KORYTARZ NA PARTERZE I PIERWSZYM PIĘTRZE

1. Ornament gipsowy

- usunąć nawarstwienia farb i brudu metodą mechaniczną i fizykochemiczną na drodze spulchniania wtórnych warstw farby
 - Wykonać uzupełnienia drobnych ubytków in situ przy pomocy gipsu
 - elementy ozdobne przy bazach (liście które są całkowicie zalane farbą) zrekonstruować- wyretuszować jeden element który będzie stanowił model, wykonać formę, odlać brakujące detale, zamontować i wyczelować po montażu
 - uzupełnić brakujący lub zniszczony detal sztukatorski przy pomocy gipsu ceramicznego
- zaimpregnować podłoże gruntem głębokopenetrującym rozpuszczalnikowym ograniczającym chłonność wilgoci przez gips
- Wykonać malowanie według zatwierdzonej zgodnie z rygorami technologicznymi. Farba musi być wysokogatunkowa, tworząca cienkie powłoki i dużej sile krycia

2. Powierzchnie gładkie tynkowe

- usunąć nawarstwienia farb metodą mechaniczną i fizykochemiczną na drodze spulchniania wtórnych warstw farby. Należy zwrócić szczególną uwagę na powierzchnię, którą należy dokładnie opracować usuwając wszelkie nierówności, zgrubienia, zalania farbą i wgłębienia
- Wykonać uzupełnienia drobnych ubytków zaprawy wapienno-piaskowej z dodatkiem akrylu
- zaimpregnować podłoże gruntem
- Wykonać malowanie według zatwierdzonej kolorystyki zgodnie z rygorami technologicznymi. Farba musi być wysokogatunkowa, tworząca cienkie powłoki i dużej sile krycia

Kolor i odcień farby musi być zatwierdzony przez nadzór autorski po wykonaniu reprezentatywnych prób na obiekcie

3.4.3. KLATKA SCHODOWA

- usunąć wtórne warstwy z powierzchni przy pomocy preparatów spulchniających farby olejne i lakiery
- wykonać naprawy stolarskie przy zastosowaniu materiału analogicznego do oryginału – flekowania, uzupełnienia brakujących profili, sklejenie pęknięć,
- Wykonać stabilizacje konstrukcyjne i naprawę łączeń
- Wykonać szlifowania papierem ściernym w celu usunięcia resztek wtórnych powłok i wygładzenia powierzchni..
- Wykonać malowanie laserunkowe satynową lakierobejcą penetrującą impregnującą strukturę drewna

Kolor i odcień farby musi być zatwierdzony przez nadzór autorski po wykonaniu reprezentatywnych prób na obiekcie

3.4.4. SALA SENATU

1. Ornament gipsowy

- usunąć nawarstwienia farb i brudu metodą mechaniczną i fizykochemiczną na drodze spulchniania wtórnych warstw farby
 - wyczyścić relief
 - Wykonać uzupełnienia drobnych ubytków in situ przy pomocy gipsu
 - uzupełnić brakujący lub zniszczony detal sztukatorski przy pomocy gipsu ceramicznego
- zaimpregnować podłoże gruntem głębokopenetrującym rozpuszczalnikowym ograniczającym chłonność wilgoci przez gips
- Wykonać malowanie według zatwierdzonej kolorystyki. Farba musi być wysokogatunkowa, tworząca cienkie powłoki i dużej sile krycia

2. Powierzchnie gładkie tynkowe

- usunąć nawarstwienia farb metodą mechaniczną i fizykochemiczną na drodze spulchniania wtórnych warstw farby. Należy zwrócić szczególną uwagę na powierzchnię, którą należy dokładnie opracować usuwając wszelkie nierówności, zgrubienia, zalania farbą i wgłębienia
- Wykonać uzupełnienia drobnych ubytków zaprawy wapienno-piaskowej z dodatkiem akrylu
- zaimpregnować podłoże gruntem
- Wykonać malowanie według zatwierdzonej kolorystyki przy użyciu farb silikonowych, które zabezpieczą powierzchnię przed wpływami wilgoci pochodzącej z zewnątrz zgodnie z rygorami technologicznymi Farba musi być wysokogatunkowa, tworząca cienkie powłoki i dużej sile krycia

Kolor i odcień farby musi być zatwierdzony przez nadzór autorski po wykonaniu reprezentatywnych prób na obiekcie

5. ELEWACJE

5.1 OPIS

Budynek w linii zabudowy ulicy, trójkondygnacyjny, wieloosiowy murowany z cegły nakryty dachem krytym dachówką, na osi wejście główne. Forma zamknięta w symetrycznym układzie, na środkowej osi ryzalit z portykiem wejściowym tworzącym przy pomocy zdwojonych słupów na rzucie kwadratu podstawę dla balkonów na pierwszym piętrze. Wejście ukształtowane półkoliście w strefie świetlika, podobnie jak okna pierwszej kondygnacji. Okna drugiej i trzeciej kondygnacji prostokątne, w strefie ryzalitu zajmują prawie całą powierzchnię ściany. Skrajne osie cofnięte.

Na wystęпах kolumn ściany frontowej umieszczono alegoryczne figury, a ponad nimi relief, przedstawiający chłopą, górniką i hutnika. Szczyt ozdobiła wieża zegarowa o średnicy około 6.5m, rozebrana na skutek potężnej detonacji, jaka miała miejsce w bezpośrednim sąsiedztwie ratusza wiosną 1945 roku.

Od strony świetlika elewacja pokryta cegłą glazurowaną

5.2. BADANIA STRATYGRAFICZNE

Tab. 1 – Elewacja frontowa partia cokołu portyku

Lp.	Warstwa chronol	Określenie warstwy
1	III	farba szara warstwa wtórna
2	II	brud
3	I	okładzina silikatowa
4	I	mur ceglany

Tab. 2 – Elewacja frontowa partia filarów portyku, pilastrów ryzalitu, pasów między kondygnacjami

Lp.	Warstwa chronol	Określenie warstwy
1	III	farba kremowa warstwa wtórna
2	II	brud
3	I	okładzina silikatowa
4	I	mur ceglany

Tab. 3 – Elewacja frontowa detal rzeźbiarski

Lp.	Warstwa chronol	Określenie warstwy
1	III	farba kremowa warstwa wtórna
2	II	brud
3	I	segmenty z których składa się kompozycja rzeźbiarska

Wnioski:

Elewacja poddana była remontowi, w trakcie którego zniszczono oryginalny wygląd poprzez pokrycie wtórnie niektórych jej partii farbami elewacyjnymi

5.3. TECHNIKA WYKONANIA

Tworzywem wystroju całej elewacji jest okładzina silikatowa. Na przełomie barwy białej z delikatnym odcieniem kremowo – szarawym. Z silikatu wykonano również detal architektoniczny i rzeźbiarski, który składa się z części złożonych precyzyjnie w jedną rzeźbiarską formę. Świetlik pokryty glazurowaną jasną okładziną ceramiczną, spoinowaną jasną fugą, nałożoną lekko w głąb między płytkami

5.4. STAN ZACHOWANIA

Oryginalny wygląd elewacji został zniszczony w trakcie wieloletniej eksploatacji oraz przede wszystkim przez pomalowanie oryginalnej okładziny silikatowej, będącej szlachetnym materiałem wykończeniowym. Elewacja eksponowana jest na ulicy, na której panuje wyjątkowo wzmożony ruch samochodowy, ponadto przez wiele lat okoliczne budynki opalane były przez miejscowe kotłownie węglowe. Przyczyniło się to do silnego zabrudzenia powierzchni produktami spalania węgla, smółkami i pyłem. część brudu wniknęła w warstwy przypowierzchniowe, i wszelkie mikrospeknięcia okładziny, a także przede wszystkim w fugę, która jest bardziej chłonna i porowata.

Partie gładkie pokryte są siatką spękań. Spęknięcia te oraz zabrudzenia próbowano ukryć pod warstwami farby, lecz w miarę upływu czasu siatka ta uwidoczniła się na powierzchni. Farby nałożone na elementy gładkie mają tendencję do złuszczenia się, w szczególności na granicy spękania.

Niektóre ubytki próbowano uzupełniać, jednakże uzupełniane elementy charakteryzują się niskim poziomem wykonawstwa - w szczególności jest to widoczne na elementach profilowych. W wielu miejscach wypełniono wtórnie fugę zaprawą cementową w ciemnym szarym kolorze, miejscowo brudząc również zaprawą powierzchnię jasnej okładziny. Szczelna, mocna mechanicznie fuga działa bardzo niekorzystnie na okładzinę, odrywa fragmenty osłabionego silikatu i utrudnia wysychanie. Z czasem jej obecność będzie oddziaływać coraz bardziej destrukcyjnie.

Dla partii z reliefem, rzeźbieniami charakterystycznymi przejawami destrukcji są ciemne, kontrastowe zabrudzenia warstw powierzchniowych obecne w szczególności na rzeźbiarskim detalu w zagłębieniach. Sąsiadują one często z jasnymi partiami silnie obmywanymi przez wody opadowe.

Dolne partie elewacji, znajdujące się w linii chodnika są bardzo zabrudzone. Pyliste substancje są napylane na powierzchnię, wbijane przez wiatr i deszcz. W skład tego aerozolu wchodzi również sól stosowana podczas zimy do usuwania lodu na chodnikach i jezdni. Jej obecność zimą wiąże się z krystalizacją soli wiosną w porach przypowierzchniowych. Kryształy te mają zdolność przyłączania do jednej cząsteczki soli - dużych ilości cząsteczek wody, co skutkuje znacznymi rozmiarami kryształów, powodując tym samym dezintegrację granularną

Cegła glazurowana jest zabrudzona, spoina miejscowo wypłukana. Glazura posiada mikrospeknięcia wynikające z technologii wykonania, nie wykazuje tendencji do odspajania, mocno przylega do ceramicznego spieku charakteryzując się dobrymi własnościami fizykomechanicznymi

5.5. RAMOWY PROGRAM PRAC

1. założenia konserwatorskie

Celem przystąpienia do prac konserwatorskich jest wykonanie zabiegów, które przywrócą pełne walory oryginału.

Uwaga - Prace muszą być prowadzone pod kierunkiem dyplomowanego konserwatora detalu architektonicznego w zakresie kamienia i ceramiki

2. proponowane postępowanie konserwatorskie

A. OKŁADZINA SILIKATOWA – POWIERZCHNIE GŁADKIE

1. Wykonanie oczyszczenia

1.1. Umycie wstępne w celu usunięcia luźnych zabrudzeń

1.2. Usunięcie wtórnej farby na powierzchni okładziny silikatowej przy pomocy środków chemicznych spulchniających farbę po uprzednim wykonaniu prób na skuteczność preparatu. Zabieg wspomagać przegrzaną parą wodną.

W żadnym wypadku nie stosować do oczyszczenia metody ścierno strumieniowej

1.3. Wykonanie oczyszczenia powierzchni przy zastosowaniu preparatów do czyszczenia cegły po uprzednim wykonaniu prób skuteczności zabiegu, aby nie naruszyć i nie uszkodzić oryginalnej powierzchni:

- Np Alkutex Reinigungspaste firmy Remmers. lub Preparat Covexan firmy Coverax zawierający związki fluoru

Preparaty należy stosować zgodnie z zaleceniami producenta

Podczas zabiegu oczyszczania do usuwania spulchnionych nawarstwień użyta powinna być myjnia z gorącą wodą pod ciśnieniem

W żadnym wypadku nie stosować do oczyszczenia metody ścierno strumieniowej

2. Usunięcie wtórnych uzupełnień i flekowań cegły, które nie spełniają wymogów fizykomechanicznych i estetycznych
3. Wykonanie dezynfekcji partii porośniętych przez glony przy pomocy preparatu Lichenicide lub Aseptina A
4. Wykonanie uzupełnienia ubytków
 - 4.1 Wykonanie uzupełnień przy pomocy fleków. Uzupełnienie te wykonać, na partiach, gdzie nastąpiło zniszczenie okładziny w większym procencie. W szczególności w partii cokołowej. Należy usunąć destrukcję bez uszkodzenia sąsiednich cegieł i wstawić flek – cegłę odpowiednio dobraną fakturą, rozmiarem i kolorem. W szczególności należy przestrzegać zasady, że uzupełnienie nie może być ciemniejsze od oryginału.
 - 4.2. Wykonać uzupełnienia niedużych, jednakże głębokich ubytków przy pomocy zaprawy imitującej silikat. Zastosowane kruszywo powinno naśladować strukturę i teksturę oryginału. Zaprawa barwiona w masie przy pomocy pigmentów mineralnych. Głębokie ubytki i inne miejsca tego wymagające zbroić przy pomocy prętów i drutu mosiężnego.
5. Mechanicznie usunąć wtórne fugowanie wykonane przy pomocy szarej zaprawy cementowej oraz fugę osypującą się
6. Wykonać uzupełnienie fugowania elewacji przy pomocy np zaprawy Funcosil Fugenmoertel barwionej w masie na kolor lokalny, zaleca się zastosowanie jasnej fugi, gdyż ciemna zaprawa wnika we wszelkie mikrospękania i je uczyni, co spowoduje bardzo niekorzystny efekt estetyczny
7. Patynowanie rekonstrukcji, kitów i fleków w celu scalenia kolorystycznego z oryginałem

Wykonanie zabiegu hydrofobizacji elewacji w celu ujednolicenia nasiąkliwości powierzchni. Powłoka hydrofobowa zabezpieczy kamień przed wpływami środowiska i opóźni jego brudzenie się. np preparat Funcosil SNL (Remmers), lub Silak (Nowa Sarzyna)

B.SILIKATOWY DETAL ARCHITEKTONIOCZNY – GZYMSY, LISTWY, OBRAMIENIA Z KSZTAŁTEK

1. Wykonanie oczyszczenia

1.1. Umycie wstępne w celu usunięcia luźnych zabrudzeń

1.2. Usunięcie wtórnej farby z powierzchni silikatowej przy pomocy środków chemicznych spulchniających farbę po uprzednim wykonaniu prób na skuteczność preparatu. Zabieg wspomagać przegrzaną parą wodną.

W żadnym wypadku nie stosować do oczyszczenia metody ścierno strumieniowej

2. Usunięcie wtórnych uzupełnień i flekowań detalu, które nie spełniają wymogów fizykomechanicznych i estetycznych
3. Wykonanie dezynfekcji partii porośniętych przez glony przy pomocy preparatu Lichenicide lub Aseptina A
4. Wykonanie uzupełnienia ubytków
 - 7.1 Wykonanie uzupełnień przy pomocy fleków. Uzupełnienie te wykonać, na partiach, gdzie nastąpiło zniszczenie detalu w większym procencie. Należy usunąć destrukcję bez uszkodzenia sąsiednich kształtek i wstawić flek - kształtkę odpowiednio dobraną fakturą, rozmiarem i kolorem. W szczególności należy przestrzegać zasady, że uzupełnienie nie może być ciemniejsze od oryginału.
 - 4.2. Wykonać uzupełnienia niedużych, jednakże głębokich ubytków przy pomocy zaprawy imitującej silikat. Zastosowane kruszywo powinno naśladować strukturę i teksturę oryginału. Zaprawa barwiona w masie przy pomocy pigmentów mineralnych. Głębokie ubytki i inne miejsca tego wymagające zbroić przy pomocy prętów i drutu mosiężnego.
5. Mechanicznie usunąć wtórne fugowanie wykonane przy pomocy szarej zaprawy cementowej oraz fugę osypującą się
6. Wykonać uzupełnienie fugowania masą analogiczną, jak do fugowania okładziny
7. Patynowanie rekonstrukcji, kitów i fleków w celu scalenia kolorystycznego z oryginałem

Wykonanie zabiegu hydrofobizacji detalu w celu ujednolicenia nasiąkliwości powierzchni. Powłoka hydrofobowa zabezpieczy kamień przed wpływami środowiska i opóźni jego brudzenie się. np preparat Funcosil SNL (Remmers), lub Silak (Nowa Sarzyna

C PŁASKORZEŻBY I RZEŻBY.

1. Wykonanie oczyszczenia

1.1. Umycie wstępne w celu usunięcia luźnych zabrudzeń

1.2. Usunięcie wtórnej farby na powierzchni przy pomocy środków chemicznych spulchniających farbę po uprzednim wykonaniu prób na skuteczność preparatu. Zabieg wspomagać przegrzaną parą wodną, w zagłębieniach doczyszczać mechanicznie przy pomocy noży, skalpeli.

W żadnym wypadku nie stosować do oczyszczenia metody ścierno strumieniowej

- 1.3. Wykonanie oczyszczenia zabrudzonej powierzchni przy zastosowaniu preparatów chemicznych po uprzednim wykonaniu prób skuteczności zabiegu, aby nie naruszyć i nie uszkodzić oryginalnej powierzchni:
 - Np Alkutex Reinigungspaste firmy Remmers. lub Preparat Covexan firmy Coverax zawierający związki fluoruPreparaty należy stosować zgodnie z zaleceniami producenta

Podczas zabiegu oczyszczania do usuwania spulchnionych zabrudzeń użyta powinna być myjnia z gorącą wodą pod ciśnieniem

W żadnym wypadku nie stosować do oczyszczenia metody ścierno strumieniowej

2. Wykonanie dezynfekcji partii porośniętych przez glony przy pomocy preparatu Lichenicide lub Aseptina A
 3. Wykonanie uzupełnienia ubytków
 - 3.3. Wykonać uzupełnienia ubytków przy pomocy zaprawy imitującej silikat. Zastosowane kruszywo powinno naśladować strukturę i teksturę oryginału. Zaprawa barwiona w masie przy pomocy pigmentów mineralnych. Głębokie ubytki i inne miejsca tego wymagające zbroidzić przy pomocy prętów i drutu mosiężnego.
 4. Wykonać uzupełnienie fugowania przy pomocy analogicznej zaprawy, jak na partii gładkiej okładzinowej.
 5. Patynowanie uzupełnień w celu scalenia kolorystycznego z oryginałem
- Wykonanie zabiegu hydrofobizacji w celu ujednolicenia nasiąkliwości powierzchni. Powłoka hydrofobowa zabezpieczy kamień przed wpływami środowiska i opóźni jego brudzenie się. np preparat Funcosil SNL (Remmers), lub Silak (Nowa Sarzyna

Opracowała: mgr Dorota Wandrychowska 2010

Niniejsze opracowanie podlega ochronie praw autorskich. Kopiowanie, powielanie lub publikowanie w części lub w całości bez zgody autora jest zabronione (Dz.U. Nr24,poz83,art1pkt2 z dnia 23.02.1994)

6. SPISI FOTOGRAFII

1. Akademia Ekonomiczna, Hol wejściowy; ściana po lewej stronie dekorowana kaneluowanymi pilastrami
2. Akademia Ekonomiczna, Hol wejściowy; schody granitowe prowadzące na parter, cokół granitowy pokryty farbą olejną
3. Akademia Ekonomiczna, Hol wejściowy; schody granitowe prowadzące na parter, cokół granitowy pokryty farbą olejną
4. Akademia Ekonomiczna, Hol wejściowy; cokół granitowy pokryty farbą olejną, widoczna gradzina na kamieniu przykryta farbą
5. Akademia Ekonomiczna, Hol wejściowy; cokół granitowy pokryty farbą olejną, widoczna gradzina na kamieniu przykryta farbą
6. Akademia Ekonomiczna, Hol wejściowy; ściana po lewej stronie, stratygrafia, jasny kolor leżący bezpośrednio na tynku zbliżony jest w tonacji do kolorystyki elewacji
7. Akademia Ekonomiczna, Hol wejściowy; ściana po lewej stronie, farba obecnie eksponowana tworzy zwartą grubą powłokę
8. Akademia Ekonomiczna, Hol wejściowy; ściana po lewej stronie, badania wykonywane na pilastrach i gzymsie
9. Akademia Ekonomiczna, Hol wejściowy; ściana po lewej stronie, badania wykonywane na pilastrach
10. Akademia Ekonomiczna, Hol wejściowy; ściana po lewej stronie, badania wykonywane na pilastrach
11. Akademia Ekonomiczna, Korytarz w części reprezentacyjnej na 2 piętrze; ściana naprzeciwko schodów, po lewej stronie, widok ogólny
12. Akademia Ekonomiczna, Korytarz w części reprezentacyjnej na 1 piętrze; ściana naprzeciwko schodów, po lewej stronie, stratygrafia warstw
13. Akademia Ekonomiczna, Korytarz w części reprezentacyjnej na 1 piętrze; kolumna po stronie prawej, stratygrafia warstw
14. Akademia Ekonomiczna, Korytarz w części reprezentacyjnej na 1 piętrze; kolumna po stronie prawej
15. Akademia Ekonomiczna, Korytarz w części reprezentacyjnej na 1 piętrze; ściana naprzeciwko schodów, po lewej stronie, stratygrafia warstw na granicy ściany i pilastra, widoczne zróżnicowanie kolorystyczne
16. Akademia Ekonomiczna, Korytarz w części reprezentacyjnej na 1 piętrze; ściana naprzeciwko schodów, po lewej stronie, stratygrafia warstw na granicy ściany i pilastra, widoczne zróżnicowanie kolorystyczne
17. Akademia Ekonomiczna, Korytarz w części reprezentacyjnej na parterze; dół pilastra oblicowany płytkami z terakoty
18. Akademia Ekonomiczna, Korytarz w części reprezentacyjnej na parterze; dół pilastra widoczne uszkodzenia, które zostały wtórnie pomalowane grubą warstwą farby
19. Akademia Ekonomiczna, Korytarz w części reprezentacyjnej na parterze, stratygrafia warstw na ścianie, widoczna ciemnougrowa farba leżąca bezpośrednio na podłożu tynkowym
20. Akademia Ekonomiczna, Korytarz w części reprezentacyjnej na parterze, stratygrafia warstw na pilastrze, widoczna jasna, beżowa farba leżąca bezpośrednio na podłożu

21. Akademia Ekonomiczna, Korytarz w części reprezentacyjnej na parterze, drzwi w ciągu korytarzowym, stratygrafia warstw wykazująca, iż drzwi były remontowane, w trakcie remontu usunięto większość warstw stratygraficznych
22. Akademia Ekonomiczna, Korytarz w części reprezentacyjnej na parterze, stratygrafia warstw na pilastrze, widoczna jasna, beżowa farba leżąca bezpośrednio na podłożu
23. Akademia Ekonomiczna, Korytarz w części reprezentacyjnej na parterze, drzwi w ciągu korytarzowym, stratygrafia warstw wykazująca, iż drzwi były remontowane, w trakcie remontu usunięto większość warstw stratygraficznych
24. Akademia Ekonomiczna, Korytarz w części reprezentacyjnej na parterze, drzwi w ciągu korytarzowym, stratygrafia warstw wykazująca, iż drzwi były remontowane, w trakcie remontu usunięto większość warstw stratygraficznych
25. Akademia Ekonomiczna, klatka schodowa, widok ogólny
26. Akademia Ekonomiczna, klatka schodowa, widok ogólny
27. Akademia Ekonomiczna, kasetonowe podniebie klatki schodowej
28. Akademia Ekonomiczna, kasetonowe podniebie klatki schodowej, widok ogólny
29. Akademia Ekonomiczna, stratygrafia warstw na płycinach wykazała, że obecny mazerunek na jasnym gruncie jest wtórny, bezpośrednio na drewnie znajduje się warstwa bejcy w kolorze orzechowym
30. Akademia Ekonomiczna, stratygrafia warstw na tralkach balustrady wykazała, że obecny mazerunek na jasnym gruncie jest wtórny, bezpośrednio na drewnie znajduje się warstwa bejcy w kolorze orzechowym
31. Akademia Ekonomiczna, boazeria na klatce schodowej, widoczne zniszczenia, uszkodzenia powierzchni
32. Akademia Ekonomiczna, boazeria na klatce schodowej, widoczne zniszczenia, uszkodzenia powierzchni
33. Akademia Ekonomiczna, boazeria na klatce schodowej, widoczne zniszczenia, uszkodzenia powierzchni
34. Akademia Ekonomiczna, boazeria na klatce schodowej, widok na okno
35. Akademia Ekonomiczna, Sala Senatu, widok ogólny, widoczne zniszczenia, uszkodzenia powierzchni
36. Akademia Ekonomiczna, Sala Senatu, widok ogólny, widoczne zniszczenia, uszkodzenia powierzchni
37. Akademia Ekonomiczna, Sala Senatu, stratygrafia warstw na pilastrach; pod nawarstwieniami wtórnych zacierów i warstw zachowała się oryginalna kolorystyka w tonacji ciemnego ugru
38. Akademia Ekonomiczna, Sala Senatu, badania stratygrafii warstw na ścianie pilastrach; pod nawarstwieniami wtórnych zacierów i warstw zachowała się oryginalna kolorystyka w tonacji ciemnego ugru
39. Akademia Ekonomiczna, Sala Senatu, stratygrafia warstw na pilastrach; pod nawarstwieniami wtórnych zacierów i warstw zachowała się oryginalna kolorystyka w tonacji ciemnego ugru
40. Akademia Ekonomiczna, Sala Senatu, stratygrafia warstw na pilastrach; pod nawarstwieniami wtórnych zacierów i warstw zachowała się oryginalna kolorystyka w tonacji ciemnego ugru
41. Akademia Ekonomiczna, Sala Senatu, partia cokołowa wykonana z drewna pokryta warstwami emulsji
42. Akademia Ekonomiczna, Sala Senatu, gzyms dębowy w partii cokołowej pokryty warstwami farby olejnej i emulsji

43. Akademia Ekonomiczna, Sala Senatu, makrofotografia; gzyms dębowy w partii cokołowej pokryty warstwami farby olejnej i emulsji
44. Akademia Ekonomiczna, Sala Senatu, partia cokołowa wykonana z drewna pokryta warstwami emulsji
45. Akademia Ekonomiczna, Sala Senatu, osłona kaloryferów wykonana z dębiny
46. Akademia Ekonomiczna, Sala Senatu, osłona kaloryferów wykonana z dębiny
47. Akademia Ekonomiczna, Sala Senatu, sufit, widok ogólny
48. Akademia Ekonomiczna, Sala Senatu, sufit, widok ogólny
49. Akademia Ekonomiczna, Sala Senatu, sufit, badania stratygraficzne wykazały brak nawarstwień, co świadczy, że dekoracja była odtwarzana w trakcie wykonania wentylacji sali
50. Akademia Ekonomiczna, Sala Senatu, sufit, badania stratygraficzne wykazały brak nawarstwień, co świadczy, że dekoracja była odtwarzana w trakcie wykonania wentylacji sali
51. Akademia Ekonomiczna, Sala Senatu, sufit, makrofotografia; badania stratygraficzne, wykazały brak nawarstwień, co świadczy, że dekoracja była odtwarzana w trakcie wykonania wentylacji sali
52. Akademia Ekonomiczna, Sala Senatu, sufit, makrofotografia; badania stratygraficzne, wykazały brak nawarstwień, co świadczy, że dekoracja była odtwarzana w trakcie wykonania wentylacji sali
53. Akademia Ekonomiczna, Sala Senatu, sufit, badania stratygraficzne, wykazały brak nawarstwień, co świadczy, że dekoracja była odtwarzana w trakcie wykonania wentylacji sali
54. Akademia Ekonomiczna, Sala Senatu, sufit, makrofotografia; badania stratygraficzne, wykazały brak nawarstwień, co świadczy, że dekoracja była odtwarzana w trakcie wykonania wentylacji sali
55. Akademia Ekonomiczna, Sala Senatu, sufit, makrofotografia; badania stratygraficzne, wykazały brak nawarstwień, co świadczy, że dekoracja była odtwarzana w trakcie wykonania wentylacji sali
56. Akademia Ekonomiczna, Sala Senatu, sufit, makrofotografia; badania stratygraficzne, wykazały brak nawarstwień, co świadczy, że dekoracja była odtwarzana w trakcie wykonania wentylacji sali
57. Akademia Ekonomiczna, Elewacja frontowa, część środkowa, widok ogólny
58. Akademia Ekonomiczna, Elewacja frontowa, widok ogólny
59. Akademia Ekonomiczna, Elewacja frontowa, rzeźba zdobiąca budynek wykonana z silikatu
60. Akademia Ekonomiczna, Elewacja frontowa, rzeźba zdobiąca budynek, wykonana z silikatu
61. Akademia Ekonomiczna, Elewacja frontowa, rzeźba zdobiąca budynek, wykonana z silikatu
62. Akademia Ekonomiczna, Elewacja frontowa, rzeźba zdobiąca budynek, wykonana z silikatu
63. Akademia Ekonomiczna, Elewacja frontowa, płaskorzeźba na szczycie, wykonana z silikatu
64. Akademia Ekonomiczna, Elewacja frontowa widoczne zniszczenia, spękania, dezintegracja okładziny pomalowanej wtórnie farbą
65. Akademia Ekonomiczna, Elewacja boczna widok ogólny
66. Akademia Ekonomiczna, Elewacja frontowa, widoczne zniszczenia na filarach flankujących wejście główne

67. Akademia Ekonomiczna, Elewacja frontowa, widoczne wtórne ciemne fugowanie zaprawą cementową
68. Akademia Ekonomiczna, Elewacja frontowa, widoczne wtórne ciemne fugowanie zaprawą cementową
69. Akademia Ekonomiczna, Elewacja frontowa, widoczne wtórne ciemne fugowanie zaprawą cementową
70. Akademia Ekonomiczna, Elewacja świetlika wykonana z glazurowanej cegły frontowa, widoczne złuszczenia wtórnej warstwy malarskiej na okładzinie silikatowej
71. Akademia Ekonomiczna, Elewacja świetlika wykonana z glazurowanej cegły, widok ogólny
72. Akademia Ekonomiczna, Elewacja świetlika wykonana z glazurowanej cegły, widoczna zabrudzona fuga
73. Akademia Ekonomiczna, Elewacja świetlika wykonana z glazurowanej cegły, widok ogólny
74. Akademia Ekonomiczna, Elewacja świetlika wykonana z glazurowanej cegły, widok ogólny